

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 24P/191/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121210392
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Sitárová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4121210392.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred samosudkyňou Mgr. Máriou Sitárovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N.: W. L., nar. XX.XX.XXXX a M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88 ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: B.. F. M., B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. - E., H. dolina XXX/XX, zastúpená JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátom so sídlom Bratislava, Nezábudkova 22 a W.. L. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. - E., H. dolina XXX/XX, t.č. bytom W., O. XXX/X, zastúpený JUDr. Annou Jamborovou, advokátkou so sídlom Nitra, Farská 5 o návrhu matky na udelenie súhlasu na zmenu mena a priezviska maloletých detí, takto

rozhodol:

Súd udeľuje súhlas matke maloletých detí N.: W. L., nar. XX.XX.XXXX a M. F., nar. XX.XX.XXXX, na podanie žiadosti namiesto otca maloletých detí, na zmenu priezviska maloletých detí na priezvisko "M." a u maloletej W. L. na zmenu mena na meno "W. M."

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka - matka maloletých detí sa návrhom podaným na tunajší súd dňa 8.9.2021 domáhala, aby súd zmenil u maloletej W. L. meno na W. M. a priezvisko na M. a u maloletej M. F. zmenil priezvisko na priezvisko M.. Svoj návrh odôvodnila tým, že otec maloletých detí neudelil súhlas na zmenu mena a priezviska pre maloleté deti, ktoré boli po rozvode manželstva zverené obe do jej osobnej starostlivosti. Ona sa po rozvode vrátila k svojmu pôvodnému menu M.. Deti po zrelej úvahe jednoznačne prejavili vôľu zmeny priezviska a maloletá W. aj na zmenu mena. Obe deti sú mentálne aj psychicky zrelé, takže vedia svoje názory aj patrične odôvodniť a tiež si ich obhájiť. Posledné roky spolužitia s otcom maloletých detí zanechalo v deťoch silnú frustráciu a nevoľu, až averziu sa s otcom stretávať. Od júna 2018 sa deti s otcom nestretávajú a tento neuskutočnil žiadne pozitívne kroky, aby sa s deťmi stretol, resp. aby napravil ich vzťah. O deti nejaví žiadny záujem, jedine platí výživné, ktoré mu bolo súdom určené. Od roku 2018 deti navštevujú detského psychiatra, nakoľko zažívali stresy a frustrácia bola u oboch detí veľká. Do dnešného dňa sú stále v strese, keď ho náhodou vidia a podľa ich tvrdení ich priezvisko N. traumatizuje a pripomína im to všetko čo prežili. Obe maloleté deti si výslovne prajú zmenu priezviska a maloletá W. aj zmenu mena, čo by bolo v ich záujme. Deti by mali rovnaké priezvisko ako ona, nakoľko žijú v jednej domácnosti. (1)

Matka vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že návrh podávala preto, že to chceli deti same, rozprávali o tom už pred rozvodom. Ona si tiež dala zmeniť priezvisko, deti si chceli písať už priezvisko M., ale ona im to zatrhla, vysvetlila im, že to nemôžu, pokiaľ o tom nebude rozhodnuté. Deti to nechcú pochopiť, chcú tú zmenu mena a priezviska. Deti sa vyjadrili, že keď sa im teraz nezmení priezvisko, určite si ho zmenia keď budú môcť. Ona si nechala priezvisko po svojom prvom manželovi,

pretože mala všetky tituly aj dekréty na priezvisko M.. Ďalej matka uviedla, že v znaleckom posudku MUDr. Bielikovej sa tiež píše, že správanie manžela mohla skutočne pociťovať ako ťažké príkorie. Priezvisko M. by mali deti po nej, nie po jej bývalom manželovi. Čo sa týka znaleckého posudku, tak k tomu chce povedať len toľko, že bohužiaľ otec detí poslal znalkyni mail, v ktorom ju neskutočne škaredo opisoval. Znalkyňa jej ten mail prečítala a vyjadrila sa, že za jej praxe sa nestretla s tým, že by niekto takýmto spôsobom očierňoval. Ani raz sa nepýtal na deti, ale opisoval tam len jej osobu. (2)

Právny zástupca matky uviedol, že znalecký posudok bol vypracovaný znalkyňou bez prítomnosti rodičov, deti mali možnosť sa slobodne vyjadriť, takto boli aj vypočuté a on osobne sa nestretol s tým, že by táto znalkyňa bola nejakým spôsobom sponchybnovaná. To, že matka sprevádzala deti na znalecké vyšetrenie vychádza priamo z rozsudku, ktorým boli deti zverené do jej osobnej starostlivosti. Matka ďalej nebola v kontakte so znalkyňou. Čo sa týka tohto konania, tak jeho pôvodom je nedorozumenie medzi otcom a dcérami, ten vzťah, čo je medzi nimi a až následne dcéry požiadali matku o to, aby podala takýto návrh a matka ich želanie, ich pranie, iba rešpektovala. V konečnom návrhu právny zástupca matky žiadal, aby súd vyhovel v plnom rozsahu návrhu tak, ako je uvedené v jeho písomnom vyhotovení. (3)

Otec vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že to čo tu bývalá manželka prezentuje sú všetko vymyslené veci. On sa odvoláva na objektívne dokázané fakty, ktoré konštatujú znalci. On bol s deťmi naposledy 30.6.2018, keď mu priniesli vysvedčenie, potom išli na mesiac do nejakého tábora a následne podala to trestné oznámenie spolu so svojimi dospelými dcérami. Boli nariadené znalecké dokazovania, prvý znalecký posudok bol v jeho prospech, podala sťažnosť, druhý bol tiež v jeho prospech, tretí znalecký posudok bol nariadený u MUDr. Katonovej, ktorý ale absolvoval iba sám, keďže matka odmietla zabezpečiť svoju účasť a účasť detí. Toto sú fakty, ktoré vyplývajú z konaní. Táto vec sa dala čakať, nakoľko deti sú už štyri roky ovplyvňované matkou voči nemu. Na jednej strane tvrdí, že sa o deti nezaujíma a keď sa začne zaujímať, tak tvrdí, že deti z toho majú stres. Deti by mali byť súdno-znalecky vyšetrené, či sú ovplyvňované matkou, pretože ešte v polovici mája 2018 boli spolu na výlete, kde boli šťastné, smiali sa, spokojné a následne čo s nimi odvtedy nebol, tak teraz majú z neho stres. Motívom, prečo ich matka bráni v kontakte s ním je to, že je to trestne stíhaná osoba pre podvody. On má sms-ky v ktorých ju žiadal, aby mu poslala číslo na deti, aby im mohol zavolať. Chcel ich zobrať k sebe na Vianoce, stretávať sa s nimi, ale to mu neumožnila. Tiež sa pokúšal o kontakt s nimi cez súd v rámci výchovného opatrenia, ale matka s deťmi tam odmietla chodiť, preto si nesplnilo svoj účel. Je pravdou, že poslal znalkyni taký mail, v ktorom popísal skutočnosti z trestného stíhania vedeného voči exmanželke a poslal jej to preto, že chcel byť tiež vypočutý. Nie je pravdou, že by sa o deti žiadnym spôsobom nezaujímal, nakoľko jej posielal sms-ky, že by chcel deti niekde zobrať, že by sa s nimi chcel stretnúť, resp. nech mu pošle na deti telefónne číslo. Naposledy to bolo tento rok v júni, keď mala M. narodeniny. Voči matke je vedené trestné stíhanie, kde bol vypovedať ako svedok a tiež bolo prvé kolo dražby ohľadne domu kde bývajú aj deti. Má obavu, že deti keď sa dozvedia čo je ich matka zač, budú sa za ňu a za to priezvisko hanbiť. (4)

Právna zástupkyňa otca uviedla, že poukazuje na zákon o mene a priezvisko, konkrétne na tú časť, kde je uvedené kedy je možné zmeniť meno a priezvisko. Musia tam byť dôvody hodné osobitného zreteľa, čiže buď je to nejaké hanlivé priezvisko a podobne. Matka ako dôvod zmeny uvádza týranie. Bolo vedené trestné konanie v tejto veci, ale to bolo zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a ani iným priestupkom, keďže to nebolo ani postúpené na ďalšie konanie. Z ich strany sú pochybnosti, nakoľko deti sa so svojim otcom nestretli od júla 2018 a teraz skoro po štyroch rokoch, po takom dlhom čase, žiadajú zmeniť priezvisko. Toto im nedáva žiadnu logiku a majú za to, že tú zmenu žiadajú z dôvodu ovplyvňovania zo strany matky. Tiež poukazujú na znalecký posudok PhDr. Bielikovej ohľadne osobnosti matky s tým, že u nej nebol zistený syndróm týranej osoby. Vychádzajú z faktov, z toho čo je uvedené v znaleckom posudku. Aj v konaní o rozvod manželstva je v rozhodnutí uvedené stanovisko ďalšieho znalca MUDr. Stanovičovej. Tiež konanie vylúčenie z užívania nehnuteľnosti skončilo tak, že návrh matky bol zamietnutý. Z tohto všetkého vyplývajú pochybnosti o tom, že tak, ako matka uvádza, je to vôľa detí. Čo sa týka aktuálneho znaleckého posudku, tak majú za to, že postup znalkyne v tejto veci nebol profesionálny. Pokiaľ matka deti sprevádzala na vyšetrenie, nemala dostať priestor na svoje vyjadrenie, resp. keď ho dostala, tak mal dostať priestor aj otec v rovnakom rozsahu. Otec deti nevidel päť rokov, nestretáva sa s nimi, nakoľko mu to nie je umožnené, platí iba výživné a teraz keď budú mať deti aj zmenené priezvisko, čo vlastne otcovi zostane. Právna zástupkyňa otca v konečnom návrhu uviedla, že navrhuje, aby návrh matky na nahradenie súhlasu otca na zmenu mena a priezviska bol zastavený. Základný dôkaz, t.j. znalecký posudok v tomto konaní nebol vypracovaný profesionálne,

neboli vzaté do úvahy všetky faktory, hlavne výsluch otca a preto si myslí, že tento návrh je nedôvodný a berie otcovi aj tie jeho základné aj ľudské práva, pretože okrem platenia výživného matka odmieta styk otca s deťmi už päť rokov. Matka mala dostatok času na ovplyvňovanie detí, otec nemohol zaujať žiadne stanovisko a nijakým spôsobom deti viesť k tomu, aby mali vzťah aj k nemu, preto si myslí, že tento návrh je neodôvodnený. (5)

Kolíznym opatrovníkom v konečnom návrhu uviedol, že na základe psychologického posudku a opakovaných vyjadrení detí navrhujú udeliť súhlas so zmenou priezviska oboch maloletých detí a zmenu mena maloletej W. L.. (6)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil návrh, rozhodnutie Okresného úradu Nitra o zmene priezviska matky, sobášny list rodičov, rodné listy maloletých detí, správu z pohovoru s maloletými deťmi zo dňa 7.1.2019, lekárske nálezy maloletých detí, certifikáty, správu z pohovoru s maloletými deťmi zo dňa 20.10.2021, lekárske nálezy na matku maloletých detí, uznesenie o zastavení trestného stíhania, správu z pohovoru s maloletými deťmi zo dňa 8.3.2022 cestou ÚPSVaR Nitra, správu - protokol Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, vyjadrenie I. M. adresované MUDr. N., uznesenie o ustanovení znalca, fotografie otca a maloletými deťmi, správy písané otcom matke detí, znalecký posudok č. 5/2023, vyjadrenie otca k znaleckému posudku, vyjadrenie znalkyni k námietkam otca, znalecký posudok č. 70/2018 PhDr. Bielikovej, trestný rozkaz z roku 2019, lustráciu v registri GP SR, potvrdenie MV SR, oznámenie o dražbe, pripojené spisy OS Nitra sp. zn. 24P/347/2018 z neho rozhodnutie na čl. 99 a nasledovné, 13P/24/2019, 24P/351/2018, 24P/33/2016 z neho rozhodnutie na čl. 25 a nasledovné, 13P/347/2018 z neho rozhodnutie na čl. 450, rozhodnutie čl. 680a zistil tento skutočný stav: (7)

Maloleté deti N.: W. L., nar. XX.XX.XXXX a M. F., nar. X.X.XXXX pochádzajú z manželstva rodičov B. F. M., B. a W. L. N., ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nitra 13P/347/2018 - 450 zo dňa 12.11.2020, obe maloleté deti boli zverené na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletými deťmi súd neupravil, avšak uložil maloletým deťom a ich rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a to prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Kolíňany, pracovisko Nitra, ktoré sa bude realizovať v prvý deň kalendárneho mesiaca o 8.00 hod. a pätnásty deň kalendárneho mesiaca o 14.00 hod. Toto výchovné opatrenia bude trvať po dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia v časti uloženia výchovného opatrenia. Rozhodnutie v uvedenej časti nadobudlo právoplatnosť dňa 28.12.2020. Uvedené výchovné opatrenie si nespĺnilo svoj účel, nakoľko ako vyplýva zo skutočností zistených aj z pripojených spisov, kontakt otca s maloletými deťmi nebolo možné zrealizovať z dôvodov neprimeraných prejavov maloletých detí pri stretnutiach so svojim otcom. Ani výchovné opatrenie neprispelo k zmene citových väzieb medzi maloletými deťmi a ich otcom, nakoľko maloleté deti mali z otca strach a odmietali akýkoľvek kontakt s ním a to aj za prítomnosti iných osôb. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 13P/347/2018 - 680 zo dňa 8.2.2022 bol otec maloletých detí zaviazaný výživným vo výške 180 eur mesačne na každé dieťa. Otec si vyživovaciu povinnosť plní riadne, s maloletými deťmi sa nestretáva od júna 2018. (8)

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 20.10.2021 vyplýva, že bol uskutočnený pohovor s maloletými deťmi bez prítomnosti matky. Obe maloleté deti odmietli dať súhlas k nahrávaniu a to z dôvodov, že sa svojho otca boja a toho, že ich bude počuť. Maloletá M. F. sa vyjadrila, že sa svojho otca bojí, nakoľko má stále v pamäti nepríjemné spomienky na neho. Konkrétne spomenula to, ako otec na matku vytiahol nôž a ako nadával na jej staršie sestry. Večer po 18.00 hod. nemohli nikto jesť, tak s matkou jedli potajomky na WC. Tiež si spomína ako na narodeniny búchal maminu o skriňu a ako sa v noci budila keď na maminu kričal. Maloletá ďalej uviedla, že nechce mať s ním nič spoločné. Naposledy sa s otcom stretla pred dvomi rokmi v škole a bála sa ho, traumatizovalo ju to. Ak nepočíta uvedené stretnutie, tak s otcom sa nevidela tri roky. Ešte doplnila, že otca videla na chodbe v CDR, veľmi sa ho bála, vynorili sa jej zlé spomienky. Na otázku čoho sa bála na chodbe v CDR, maloletá uviedla, že sa bála, že opäť silno zakričí, lebo niekedy kričal každý deň. Pri týchto slovách maloletá mala pohľad uprený do zeme a nervózne si trela ruky, čo dovtedy nerobila. So svojim priezviskom má problém najmä v škole, vždy keď ju ohlásia priezviskom, spomenie si na nepríjemné zážitky, rovnako tak je tomu napríklad v letnom tábore alebo na krúžkoch. Chcela by sa volať tak ako jej matka a staršie sestry a to M. Maloletá W. L. uviedla, že s otcom sa videla naposledy tento roka na chodbe v CDR, celá sa triasla, bolo jej to nepríjemné, držala sa s matkou za ruku. Spomína si ako otec kričal keď bývali spolu, chcel aby sa sprchovala keď bol v kúpeľni, stále museli so sestrou a maminou utekať, ani nemohli jesť kedy chceli. Necíti sa dobre, keď jej niekto povie jej priezviskom, snaží sa síce zakrývať emócie, ale nie vždy

sa jej to darí. V škole a na miestach kde ju nepoznajú a oslovia priezviskom sa cíti zle, v noci potom nemôže spať. Chcela by sa volať tak ako jej matka a staršie sestry a zároveň by chcela aj nahradiť meno L. za meno M.. K predmetnému stretnutiu maloletých detí s ich otcom v centre pre deti a rodiny chce úrad upresniť, že sa konalo 2.7.2021 v CDR Kolíňany, pracovisko Nitra. Maloleté deti videli svojho otca na chodbe. Maloleté deti a ich matka sa po príchode do kancelárie triasli, spoločne sa držali za ruky, maloleté deti sa už vtedy vyjadrili, že sa otca boja a je im nepríjemne aj keď ich oslovujú ich priezviskom. Uvedené stretnutie sa konalo v zmysle rozhodnutia OS Nitra vo veci výchovného opatrenia. (9)

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 8.3.2022 vyplýva, že bol vykonaný opakovaný rozhovor s maloletými deťmi bez prítomnosti matky. Maloletá M. F. ohľadom zmeny priezviska uviedla to, čo pri poslednom rozhovore v októbri 2021. Maloletá odmietla dať súhlas k nahrávaniu a to z dôvodov, že sa bojí svojho otca a toho, že ju bude počuť. Taktiež maloletá W. L. z uvedených dôvodov odmietla dať súhlas k nahrávaniu. Táto uviedla ohľadom zmeny priezviska tie skutočnosti ako pri poslednom rozhovore v októbri 2021. Obe maloleté deti dodali, že im je lepšie, keď nemajú stres, že stretnú svojho otca v CDR, kam práve z tohto dôvodu prestali chodiť. Maloleté deti dodali, že v škole sa podpisujú priezviskom M.. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam s prihliadnutím na tom, že takýto stav trvá dlhšie obdobie, má úrad za to, že zmena priezviska maloletej M. F. a zmena mena a priezviska maloletej W. L. je v najlepšom záujme maloletých detí. (10)

Zo znaleckého posudku PhDr. Aleny Kopányiovej, PhD. číslo 05/2023 okrem iného vyplýva, že maloletá W. L. je 14 ročné dievča v období puberty, v prežívaní zisťuje prejavy úzkostného ladenia a emocionálnej nestability a to najmä s prejavmi dysforických nálad a pocitov úzkosti zo školských činností. Celkové sebapoňatie maloletej je však na priemernej, normálnej úrovni v porovnaní so svojou populačnou skupinou, čo vyjadruje normálnu úroveň jej sebaúcty ako aj sebahodnotenia svojich dobrých aj zlých stránok osobnosti. Absentuje u nej hľadanie emočnej podpory. Medzi jej najviac využívané pasívne stratégie patria najmä únikové aktivity. Maloletá M. F. je 12 ročné dievča, fyzicky vyspieva, osobnosť je pubescentná vo vývine. V prežívaní zisťuje prejavy úzkostného ladenia a emocionálnej nestability. Celkové sebapoňatie maloletej sa nachádza na hranici vyššieho priemerného skóre normálnej úrovne, v porovnaní so svojou populačnou skupinou, čo vyjadruje normálnu, resp. mierne pozitívnu úroveň svojej sebaúcty ako aj sebahodnotenia svojich dobrých aj zlých stránok osobnosti. Motiváciou zmeny priezviska u oboch maloletých detí je odklon vlastnej identity od minulosti v spoločnej rodine N., k aktuálnej bezpečnej rodinnej konštalácii s matkou, ktorú maloleté aj same verbalizujú. Matka je pre obidve dcéry primárna emočná vzťahová osoba, s ktorou tvoria pevnú a bezpečnú koalíciu. Vzťahová väzba detí k otcovi je aktuálne neistá, úzkostná a vyhýbavá. Popísané reakcie detí, maloletej M. F. pri stretnutí s otcom v škole (pozorované prítomnou učiteľkou), resp. po stretnutí detí s otcom v CDR (správa PhDr. L.) sú znakmi prejavov traumy. Aktuálne vo vzťahu detí k otcovi zisťuje negatívnosť, negáciu a vyhýbavé správanie. Ide o obranné reakcie, ktoré im umožňujú verbalizáciu ich vzťahu k otcovi bez toho, aby ich zaplavovala úzkosť a prejavila sa stresová reakcia. Ide o prejavy postupného spracovávania traumy. Aktuálne priezvisko je pre nich nositeľom/symbolom tohto vzťahu. Zmena priezviska je pre maloleté deti jeden zo spôsobov vyrovnávania sa s traumou vo vzťahu k ich otcovi, preto by ponechanie aktuálneho priezviska mohlo v budúcnosti spôsobovať udržiavanie, resp. nedostatočné spracovanie tejto traumy, ktorú by tak mohli prenášať do vzťahov, napríklad do partnerských vzťahov. Vzťah maloletých detí k matke je pozitívny, obe majú vytvorenú bezpečnú emocionálnu vzťahovú väzbu s matkou a spolu so staršími sestrami majú spolu vytvorenú bezpečnú koalíciu. Nositeľkou tohto bezpečia je pre maloleté deti matka. Vo vzťahu k otcovi je maloletá W. L. odťažitá, negatívna. Vzťahová väzba k nemu je neistá, skôr úzkostná, ktorá je výsledkom jej negatívneho prežívania, jeho správania voči matke, ako aj k napätiu a stresu v spoločnej domácnosti, ktoré má s jeho osobou spojené. Vo vzťahu k otcovi je maloletá M. F. negatívna, negujúca. Vzťahová väzba k nemu je neistá, úzkostná a vyhýbavá, najmä ako dôsledok negatívnych zážitkov v spoločnej rodine. Nebola zistená vedomá manipulácia zo strany jedného rodiča v neprospech druhého, obe maloleté o situácii v rodine ako aj zmene priezviska hovoria spontánne, kongruentne (verbalita je v súlade s neverbalitou) a na základe svojich osobných zážitkov. Maloleté deti nie sú ovplyvňované jedným rodičom v neprospech druhého rodiča. (11)

Znalčka sa k vypracovaniu znaleckého posudku, z dôvodov vyjadrenia otca k znaleckému posudku zo dňa 13.6.2023, vyjadrila tak, že znalecký posudok vypracovala na základe uznesenia Okresného súdu Nitra, ktorý jej ako znalcovi zadal otázky, na ktoré odpovedala v jeho záveroch. Účelom znaleckého dokazovania bolo posúdenie maloletých detí, ani jedna otázka sa netýkala posúdenia rodičov. Na základe tohto účelu znaleckého posudku volila postup psychologického vyšetrenia, ktorý bol primárne

postavený na psychodiagnostike maloletých detí. V záveroch sa oprela len o psychodiagnostické zistenia z rozhovoru, dotazníkov a testov maloletých detí, teda z pohľadu prežívania a psychického stavu maloletých detí a to pre posúdenie ich vzťahu k obidvom rodičom. Tieto psychodiagnostické zistenia detí sa nemenia natoľko podľa toho, aké vyjadrenie v rozhovore uvedú rodičia jednotlivo. Keďže je matka primárna vzťahová osoba maloletých detí, táto ich sprevádzala na znaleckom psychologickom vyšetrení, v rozhovore primárne zameranom na anamnézu poskytla znalkyni tieto informácie. Taktiež sa vo svojom forenznom rozbere ani vo svojich záveroch neodvoláva na závery uznesenia Krajskej prokuratúry Nitra. Znalecký posudok vypracovala objektívne, s použitím psychodiagnostických metód tak, aby naplnila účel znaleckého dokazovania a objektívne odpovedala na otázky položené súdom, ktoré sa týkali maloletých detí. (12)

Podľa § 35 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. /ďalej len Zákon o rodine/, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. (13)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh matky na udelenie súhlasu namiesto otca maloletých detí na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletej M. F. a na zmenu mena a priezviska maloletej W. L. bol podaný dôvodne. Ide o vec podstatnú, súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností, na ktorej sa rodičia maloletých detí nedokázali dohodnúť a preto vyžadovala rozhodnutie súdu. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, maloleté deti sa so svojim otcom osobne stretli naposledy v júni 2018, následne v rámci výchovného opatrenia prišlo ku kontaktu otca a maloletých detí v priestoroch CDR Kolíňany, kde sa výchovné opatrenie malo realizovať. Na toto stretnutie však maloleté deti reagovali strachom z otca, triasli sa, vyjadrovali sa, že sa otca boja a tiež im je nepríjemné aj keď ich oslovujú ich priezviskom. Negatívny vzťah maloletých detí ku svojmu otcovi bol zaznamenaný už aj v januári 2019, kedy bol tiež robený pohovor s maloletými deťmi a v ktorom sa obe maloleté deti vyjadrovali v zmysle ako robil otec ich matke zle, nadával aj dospelým sestram. Tiež uviedli, že ich otec chodí do školy a preto sa tam boja chodiť ony. S otcom sa nechceli stretávať vôbec už ani v tom čase. Ako dôvod maloleté deti vo všetkých svojich výpovediach uvádzali zážitky z minulosti, ktoré boli negatívne, keď sa otec nevhodne správal voči ich matke, voči nim a aj voči ich dospelým sestram. Z pohľadu najlepšieho záujmu maloletých detí, nie je ani tak podstatné, či si tento vzťah k otcovi vybudovali aj pod vplyvom názorov matky, alebo iba zo skúseností počas ich spoločného života, ale je podstatné to, že maloleté deti nechcú zdieľať rovnaké priezvisko (maloletá L. aj meno), ako má ich otec, pri stretnutiach s ktorým sú v strese, trasú sa, sú traumatizované a z uvedených dôvodov nechcú byť nositeľkami priezviska a mena, ktoré im otca pripomína. Obe maloleté deti pociťujú správanie sa ich otca v čase spolužitia ako nevhodné a ponižujúce a to nielen správanie voči nim ale aj voči ich dvom starším sestram a voči ich matke, ktorá je pre obe maloleté deti primárnou emočnou vzťahovou osobou a spolu tvoria pevnú a bezpečnú koalíciu. Maloleté deti z dôvodov zážitkov z minulosti, keď žili rodičia v spoločnej domácnosti, nechcú byť identifikované s touto rodinou v tom čase a preto nechcú mať priezvisko N., ktoré im obdobie spoločnej domácnosti pripomína. Zo znaleckého posudku tiež vyplýva, že práve zmena priezviska a mena je jeden zo spôsobov ako by sa maloleté deti mohli vyrovnáť s traumou vo vzťahu k ich otcovi a ponechanie aktuálneho priezviska by mohlo v budúcnosti spôsobovať maloletým deťom udržiavanie, resp. nedostatočné spracovanie tejto traumy, ktorú by si tak mohli obe maloleté deti preniesť do svojich ďalších vzťahov. Pri zmene priezviska a mena, tak ako rozhodol súd, nejde o potrestanie toho rodiča, ktorého priezvisko nebudú maloleté deti naďalej zdieľať, ale ide o vyhovenie želaniu maloletých detí, ktoré si svoje názory na takúto zmenu vedeli aj patrične odôvodniť a podložiť skutočnosťami, ktoré pre uvedenú zmenu svedčia a preto bude táto zmena v súlade s ich najlepšimi záujmami. Iba takýmto spôsobom je aktuálne možné zabrániť ďalšej neurotizácii oboch maloletých detí, ktorá pretrváva ešte od čias konfliktného zdieľania spoločnej domácnosti ich rodičov. Pre úplnosť súd poznamenáva, že čo sa týka vyjadrenia otca k znaleckému posudku, v ktorom tento namietal, že znalkyňa nepostupovala pri svojej práci úplne profesionálne a tým mohla dospieť aj k nesprávnym záverom, nakoľko nebol vypočutý otec maloletých detí, iba ich matka, tak tu súd poukazuje na vyjadrenie znalkyne ako aj na tú skutočnosť, že znalkyňa mala k dispozícii celú spisovú dokumentáciu maloletých detí tzv. opatrovanský spis, čiže všetky spisy týkajúce sa všetkých konaní vo veci starostlivosti súdu o tieto maloleté deti, v ktorých sa nachádzajú vyjadrenia oboch rodičov maloletých detí a ďalšie dôkazy, ktoré mal súd v predchádzajúcich konaniach ako aj v tomto konaní k dispozícii a z ktorých pri svojich rozhodnutiach aj vychádzal. (14)

O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok) žiadnemu z účastníkov nepriznal. Vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa Civilného mimosporového poriadku na danú vec nedopadá. (15)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.